

## Erdészeti rendeletek tára.

### *A király-halmi erdőőri szakiskola szabályzata.*

6750. szám. 1. §. Az erdőőri szakiskola célja: az erdőőri teendők végzésére alkalmas egyéneket képezni. Az iskolába belépni kívánók felvétele iránt a földmivélés-, ipar- és kereskedelmügyi m. kir. ministerium határoz.

2. §. A szakiskola tanfolyama két évre terjed és minden évfolyamra részint állami ellátás mellett, részint saját költségen 10—14 s így összesen a két évfolyamra 24 tanuló vétetik fel.

3. §. A szakiskolába való felvételt kérő folyamodványok minden év július havának végéig a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumnál annyival pontosabban beadandók, mert később beérkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

4. §. A tanulókul felvétetni kívánók tartoznak kétségtelen hitelességgel kimutatni, hogy

1. 17 éves életkorukat betöltötték, vagy az intézetbe való belépés napjáig (minden évi október hó 1-től legkésőbb ugyanezen hónap 8-ik napjáig) betöltik és 35 évesnél nem korosabbak;

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszontagságaihoz szokott és edzett testalkattal, s különösen jó látó, halló és beszélő képességgel bírnak, mely kellékek igazolására kincstári erdészeti orvos, honvéd-törzsorvos, vagy megyei főorvos bizonyítványa szükséges;

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan jól írni, jól olvasni s az elolvasott tárgynak értelmét jól elmondani képesek, s hogy a közönséges négy számmivelet szerint jól tudnak számolni;

4. erkölcsi magaviseletük jó; mi czélból az iskolába való felvételi folyamodvány idejéig eltöltött idő alatt tanusított magaviseletükről bizonyítvány felmutatandó;

5. katonai kötelezettségben állanak-e; igenlő esetben kötelesek abbeli igazoló könyveiket is bemutatni.

5. §. Az előbbi kellékek igazolása alapján az intézetbe felvett és ott megjelenő tanulók testi épsége és egészségi állapota az intézet orvosa által a jelentkezés alkalmával szigorúan felülvizsgáltatik, s azok a kiknek testi szervezete hiányos, vagy a kik valamely ragályos avagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvednek, az intézetbe nem fogadtatnak be.

6. §. Azon tanulók, kik saját költségükre vétetnek fel, tartoznak az ellátásért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért évi 150 frtot, félévi előleges részletekben fizetni, mihez képest a felveendő tanulók szülői vagy gyámjai királyi közjegyző előtt kiállított okmánynyal tartoznak igazolni, hogy az évi 150 frtból álló eltartási költséget a kitűzött időre pontosan fizetik.

7. §. Az állami eltartás mellett felvett tanulók, illetve azok szülői vagy gyámjai azon esetben, ha a tanuló az erdőőri szakiskolát a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként elhagyja vagy a jelen szabályzat 9. §-ában megszabottak meg nem tartásáért avagy a tanulásban való hanyagságért elbocsáttatik, a reá fordított költségeket, egy évre 150 forinttal számítva, az államnak, illetve az országos erdei állatoknak megfizetni tartoznak.

8. §. Minden tanuló tartozik a szakiskolába való belépés alkalmával magával hozni 6 inget, 6 gatyát, 6 zsebkendőt, 10 pár kapuzát vagy harisnyát, egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagaria-csizmát és pedig valamennyit új állapotban.

9. §. A szakiskolába való belépés által minden tanuló kiváló szorgalomra, kielégítő sikerrel való tanulásra, pontosságra, az erdők szeretetére és ápolására, összes előljárói iránti feltétlen engedelmességre, józan és erkölcsös magaviseletre, s az intézeti szabályok, utasítások vagy részére adott parancsok pontos és lelkiismeretes teljesítésére kötelezi magát, minélfogva az, a ki ezen kötelezettségeinek egyikét vagy másikat az intézet vezetője által való kétszeri megintés után is megszegi, vagy ha a megtartott nyilvános vizsgálat alkalmával a tanulásban való előmenetele nem találta kielégítőnek, az erdőőri szakiskolából elbocsáttatik.

10. Az intézetbe újon belépő tanulók tanfolyama minden év október hó 10-én kezdődik, s minden tanulóra az annak belépési idejére következő második év szeptember havában megtartott vizsgálat idejével végződik. Az intézetbe belépő tanulók kötelesek október hó 1-jétől kezdve legkésőbb október hó 8-ig megjelenni, mely utóbbi határidőnek meg nem tartása a felvett tanulónak az intézetbe való be nem fogadását vonja maga után.

11. §. Az erdőőri szakiskola tanulóit a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium megbizottjai előtt minden félévben, illetve minden év márczius és szeptember hónapjában nyilvános vizsgálatot tesznek s ezen vizsga eredményéről a következő tárgyak szerint vizsgálati osztályzatot nyernek és pedig: 1. az általános erdészeti ismeretekből; 2. a számtanban való jártasságból; 3. az erdei munkákban való gyakorlottságból; 4. az írásbeli képességből; 5. a rajzolásbeli képességből; 6. a szorgalomból és 7. a magaviseletből.

A kiérdemelhető osztályzatok következők: „dicséretes“, „jó“, „kielégítő“ és „nem elegendő“.

12. §. Szünidők az erdőőri szakiskolánál nincsenek, a jó magaviseletű és jól tanuló növendékek azonban a karácsonyi és husvétii ünnepekre egy-egy héttig, valamint julius vagy augusztus hónapban az intézet vezetője által meghatározandó napokra két héttig tartó szabadsági időt nyerhetnek az esetben, ha ezt részükre szülőik vagy gyámjuk az intézet vezetőjéhez küldött levél útján kéri; a 24 éves

korral bíró tanulók részéről ily levél nem lévén szükséges, elégséges, ha szabadsági kérelmüket maguk intézik a szakiskola vezetőjéhez. Vasárnapokon és ünnepnapokon, kivéven a mulhatlanul végzendő teendőket, munkaszünet van, de a tanulók kötelesek az intézethez közelebb levő egyházban az isteni tiszteleten lehetőleg résztvenni.

13. §. A tanításnál megfelelő elméleti oktatás mellett a fősúly az erdőéri szolgálathoz szükséges gyakorlati kiképzésre fektetik, minél fogva a tanulók az erdőben, a csemete-kertekben és az intézetnél előforduló mindennemű munkálatokat, a favágásokat, erdőhasználati, művelési és védelmi munkálatokat, ásásokat, kapálásokat, szoba-, lakás-, butor- és ruhatisztításokat, valamint az intézeti erdő és telep nappali és éjjeli őrzését maguk tartoznak végezni.

14. §. A tanításnál vezérfonalul a Bedő Albert által írt „Erdőr” című könyv szolgál, még pedig olyképen, hogy annak tartalma az intézetbe belépő tanulóknak a tanfolyam első évében az első kérdés-től kezdve sorrend szerint követve végig és október hó 10-től kezdve július 15-ig terjedő naponkinti egy órai szoba-oktatásra beosztva előadatik, s e mellett minthogy a gyakorlati kiképzésre is kiváló gond fordítandó, a növendékek által belépésüktől kezdve az erdőgazdálkodás folyamata szerint mindennap teljesítendő munkálatok alkalmával az ezen munkákra vonatkozó elméleti ismeretek is, utalva az „Erdőr” című könyv illető fejezetében foglalt leírásra, részletes népszerű magyarázattal tanítandók.

Az elméleti és gyakorlati oktatás kellő kiegészítése végett a tanulók már az intézetbe való első évi tanulásuk alatt is, a számítás-, az írás- és rajzolásra, s kisebb földterületek felmérésére, valamint a közönséges vadászfegyverrel való bánásra, a vadászat és vadápolás alapismereteire s lövésre tanítatnak. Az ezen tárgyakban való oktatás óráját, illetve idejét az intézet vezetője a külső gyakorlati foglalkoztatás és munkaidőre való tekintettel határozza meg, — kinek gondját képezi egyszersmind az is, hogy a növendék a szakiskolába való tanulás ideje alatt a magyar nyelvtanból, Magyarországi alkotmányáról, a hazai és általános földrajzi s a mezőgazdasági alap-ismeretekből a jövődöbéli állásukhoz mérten megkivánhatókat alaposan megismerjék.

Az elméleti oktatás órájában előadott tanításokból a tanulók még ugyanazon órában kikerdezendők az előadó tanító által a célból, hogy a tanító a tanított tárgy miként történt felfogásáról és megértéséről azonnal meggyőződést szerezhessen; ezen kívül pedig annyiszor, a mennyiszor az intézet vezetője szükségesnek tartja, de hetenkint legalább is egyszer az addig tanítottakból vizsgálati kikerdezés tartandó, hogy a tanuló ismereteinek mikénti fejlődéséről és gyarapodásáról kellő meggyőződés szerethessék.

15. §. A második évfolyamban tanuló növendékekkel a tanítás szintén az „Erdőr” című könyv alapján és ugy az elméleti, mint a

gyakorlati oktatást illetőleg hasonló ismétlődő eljárással történik, mint az első évben, azon különbséggel, hogy annak tartalma október hó 1-től kezdve február hó végeig naponkénti egy óra szobaoktatásra beosztva adandó elő, s hogy a második évfolyamban tanuló növendékektől minden tantárgyat és a gyakorlati foglalkozás, illetve az erdőőri szolgálat munkakörének minden ágát vagy kérdését illetőleg az önállóbb egyéni felfogás és alkalmazás azon mértéke keresendő és követendő az iskola vezetője által, mely szükséges arra, hogy a tanuló az erdőőri szolgálat körében reábizandó teendőket kellő sikerrel végezhesse. Ehhez képest tehát a megfelelő mértékben szükséges elméleti oktatás mellett az intézet vezetője személyes felelősségének terhe alatt köteles gondoskodni arról, hogy a második évfolyamban levő minden növendék az első félévi tanulási idő alatt is mindennemű oly munkát, mely az erdőőr teendője körében előfordulhat, egyedül vagy többi tanuló társaitól különválva is többször végezzen, továbbá, hogy a második évfolyam második félévében a növendékek a mindennapi egy órai szobaoktatás alatt, az „Erdőőr“ című könyv összes tartalmának egyes részeiből felváltva vizsgálati oktatás útján kikérdeztessenek.

16. §. A tanulók kötelesek télen reggeli 5 órakor és nyáron reggeli 4 órakor felkelni, a lefekvés télen és nyáron este 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órakor történik.

A tanulás, írás, rajzolás és gyakorlati foglalkozás idejét és sorrendjét, valamint az étkezés óráit az intézet vezetője határozza meg.

Minden tanuló az intézet részéről élelmeztetvén, naponként kap legalább 850 — nyolczszázötven — gram jó minőségű kenyert; reggelire, a vasárnapot és szerdát kivéve, és pedig felváltva vagy 50 — ötven — gram kenyérhez való szalonnát vagy rántott levest; ebédre naponként levest és főzeléket 25 — huszonöt — dekagram marhahússal, mely az időszakhoz képest 30 — harmincz — dekagram birkahússal vagy 20 — husz — dekagram sertéshússal váltatik fel (péntek napon a főzelék helyett tészta étel adatik); vacsorára naponként az ebédre maradt főzeléket hús nélkül vagy 3—4 tizedliter tejet; végül vasárnapokon, a karácsonyi, husvéti és pünkösdi ünnepek első napján, szent István király napján és ő Felsege a király születésnapján 3 — három — tizedliter asztali bort.

Ételneműeknek vagy szeszes italoknak a tanulók részéről az intézetbe való hozása vagy küldetése nem szabad.

A dohányzás a tanuló- és hálószobákban tilos s csak ott teljesíthető, a hol ez az intézet vezetője részéről megengedettik.

17. §. Az erdőőri szakiskola tanulói az iskolában töltött tanfolyam alatt az intézet részéről ruháztatnak s azon szolgálati egyenruhát viselik, fegyverzet és jelvény nélkül, mely a kincstári erdőőrök részére van megállapítva.

18. §. Az erdőri szakiskola két évi tanfolyamát kielégítően elvégző tanulók az iskolában tanusított előmenetelükről, szorgalmukról és magaviseletükről hivatalos bizonyítványt kapnak, melynek alapján, ha egy évet erdei gyakorlati szolgálatban töltöttek, az erdőri szakvizsga letételéhez bocsiáttnak; törvényes minősítéssel bíró erdőörök azonban csak akkor lehetnek, ha az 1879. évi XXXI. törvényczikk 37. §-ának megfelelően, életük 24-ik évét betöltötték.

Budapesten, 1885. évi február hó 3-án.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. minister:  
Gróf *Széchényi Pál* s. k.

*Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.*

(A községi és urbéres közbirtokossági erdők terményeinek 10 évet meghaladó időre való eladása tárgyában.)

9210. sz. A m. k. belügyminiszter urnak velem egyetértőleg a törvényhatóságokhoz intézett f. évi 3596. sz. körrendelete értelmében mindazon esetekben, melyekben a községek és volt urbéres közbirtokosságok által az üzemtervek elkészítésének napjától számított 10 évet meghaladó időre kötött fa vagy más erdőtermény eladására vonatkozó szerződések jóváhagyása kéretik, mint községi vagyont illető kérdés, községi háztartási szempontból csak akkor teendő birálat és elintézés tárgyává, ha a szóbanforgó eladásra erdőfelügyeleti szempontból, az engedély részéről már megadatott.

Erről a bizottságot illetve az erdőfelügyelőséget oly hozzáadással értesitem, hogy saját részéről is gondosan felügyeljen arra, hogy községek és volt urbéres közbirtokosságok fa és erdőterményeinek eladására tíz évet meghaladó időre, csak teljesen indokolt esetben adathassék erdőrendészeti engedély, s hogy ehhez képest az ebbeli folyamodványoknak, hozzám való előterjesztése alkalmával mindenkor teljes részletességgel terjesztessenek elő az illető erdők gazdasági és kereskedelmi viszonyait kitüntető azon adatok, melyek alapján a kérdésben forgó erdők terményeinek hosszabb időre való eladása erdőgazdasági szempontból megengedhető leend.

Budapest, 1885. február 19-én.

A miniszter megbízásából:

*Bedő.*

*M. kir. belügyminister ur körrendelete a községi faeladások ügyében.*

3596. sz. A földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszter urnak 1884. évi deczember 29-én 62.154. sz. a. kelt átiratából arról értesültem, hogy egy törvényhatóság, a községi erdő fatermésének 40 évre való eladására kötött szerződést erősített meg, míg másrésről egy folyamodvány folytán hozzám felülvizsgálat végett felterjesztett konkrét eset alkalmából magam is tudomást szereztem arról, hogy több községek hosszu, 20—40 évre kiható erdei faeladásokat a törvényhatóság jóváhagyásával hoznak létre. Ezen eljárás sem vagyonekezelési, sem erdőgazdasági szempontból nem helyeselhető, mert vagyonekezelési szempontból káros lehet az erdő termésének hosszabb időre történő eladása, miután előreláthatólag a törvényszerű rendes erdőkezelés következtében forgalmi eszközeinek és a kereskedelmi viszonyok fokozatos fejlődése folytán a jövőben a faárak emelkedni fognak. Erdőgazdasági szempontból szintén károsá válhatik, a fentebb említett hosszú időre kötött eladás, mert az üzemtervek készítése alkalmával a fahasználat illetőleg csak a jelenlegi viszonyokat lehetővé alapul venni, az egész fordára a rendelkezés csak főbb vonásaiban tehető meg, míg a részletes kihasználás csak 10 évi időszakra állapíthatik meg, mely időszak leteltével a további rendelkezések a tényleg kifejtett gazdasági viszonyokhoz képest újabb megállapítást igényelnek. Ezen indokok alapján, s tekintve, hogy a fent jelzett eljárás nemcsak káros és visszaélésekre alkalmat szolgáltat, de a községi törvény intézkedésével és szellemével ellenkező, mennyiben a jövődöbeli községi vagyronról is intézkedik, — a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszter ural egyetértőleg ezennel rendelem, hogy ezentul mindazon esetekben, melyekben a községek és volt urbéres közbirtokosságok által az üzemtervek elkészítésének napjától számított 10 évet meghaladó időre kötött fa, vagy más erdőtermény eladására vonatkozó szerződések jóváhagyása kéretik, mint községi vagyont illető kérdést községi háztartási szempontból csak akkor tegye bírálat és elintézés tárgyává, ha a szóban forgó eladásra erdőfelügyeleti szempontból az engedély a földmivélés-, ipar és kereskedelmi miniszterium részéről már megadatott. Emlékezetébe hozom ez alkalommal a törvényhatóságnak a községi erdőségek értékesítése körüli eljárást szabályozó 1882. évi június 5-én 28.794. sz. a. kibocsátott körrendeletemet, melynek szigoru megtartására újlag utasítom azzal, miszerint a községek vagyoni érdekeit szem előtt tartva, kiváló figyelemmel legyen arra, hogy a faeladás nyilvános árverés útján és csak előleges becslés s a feltételek előleges jóváhagyása alapján eszközöltessék.

Budapesten, 1885. február 9-én.

*Tisza, s. k.*